

SELETUSKIRI

maaeluministri määruse „Vaba püügivõimsuse arvel kalalaeva segmenti 4S2 kandmise tingimused ja kord” eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Maaeluministri määruse „Vaba püügivõimsuse arvel kalalaeva segmenti 4S2 kandmise tingimused ja kord” eelnõu on ette valmistatud kalapüügiseaduse § 35³ lõike 5 alusel. Kuna 1. detsembril 2017. aastal jõustunud kalapüügiseaduse muutmise seadusega (edaspidi *KPS*) seoses muutus maaeluministri 31. jaanuari 2017. a määruse nr 12 „Vaba püügivõimsuse arvelt kalalaeva segmenti 4S2 kandmise tingimused ja kord” volitusnormi asukoht, kehtestab maaeluminister uue määruse ning tunnistab kehtiva määruse kehtetuks. Eelnõu eesmärgiks on viia määrus kooskõlla 1. detsembril 2017. aastal jõustunud *KPS*-i muudatusega, mille kohaselt vastutab Veterinaar- ja Toiduamet kutselise kalapüügi registri (edaspidi *register*) pidamise ja rakenduslike ülesannete täitmise eest. Varem täitis nimetatud ülesandeid Maaeluministeerium. Samuti sätestatakse eelnõus, et määrust kohaldatakse ka kalalaeva registri segmenti 4S2 kantud kalalaeva püügivõimsuse suurendamise suhtes.

Määruse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Maaeluministeeriumi kalamajandusosakonna peaspetsialist Epp Meremaa (625 6204, epp.meremaa@agri.ee), juriidilise ekspertiisi eelnõule tegi Maaeluministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Karina Torop (625 6520, karina.torop@agri.ee) ning eelnõu on keeleliselt toimetanud sama osakonna peaspetsialist Leeni Kohal (625 6165, leeni.kohal@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määruse eelnõu koosneb kuuest paragrahvist.

Uue määruse kehtestamise on tinginud *KPS*-is tehtud muudatus, mille tõttu määruse volitusnormi asukoht on muutunud. Seetõttu tunnistatakse eelnõu §-s 6 kehtetuks kehtiv maaeluministri 31. jaanuari 2017. a määrus nr 12 „Vaba püügivõimsuse arvelt kalalaeva segmenti 4S2 kandmise tingimused ja kord”.

Samuti on kehtetuks tunnistatud Vabariigi Valitsuse 12. novembri 2015. a määrus nr 117 „Kalalaevade alajaotustesse rühmitamise kriteeriumid, segmenti kantavatele kalalaevadele esitatavad nõuded ja kalalaevade segmenti lisamise võimalus” ja Vabariigi Valitsuse 28. veebruari 2002. a määrus nr 89 „Kalalaevade riikliku registri asutamine ja registri pidamise põhimäärus”. Mõlema nimetatud Vabariigi Valitsuse määruse asemel on kehtestatud maaeluministri määrused, mistõttu on eelnõus ajakohastatud ka viiteid. Nagu eelnevalt öeldud, muutus *KPS*-is kutselise kalapüügi registri pidamise ja rakenduslike ülesannete täitmise osa, mistõttu on määrukes muudetud taotluste menetleja, kelleks on alates 1. detsembrist 2017. aastal Maaeluministeeriumi asemel Veterinaar- ja Toiduamet. Kehtetuks on tunnistatud ka nõukogu määrus (EMÜ) nr 2930/86, kalalaevade omaduste määramise kohta, mistõttu on eelnõus asendatud viited nimetatud määrusele viidetega uuele määrusele. Eelnõu ülesehitus jääb võrreldes kehtiva määrusega samaks, lisandunud on võimalus

suurendada segmenti 4S2 määratud täiendava vaba püügivõimsuse arvel segmenti 4S2 kantud kalalaeva püügivõimsust.

Eelnõu §-s 1 sätestatakse määruse reguleerimisala, milleks on KPS-i § 35³ lõike 5 kohaselt tekkinud vaba püügivõimsuse arvel kalalaeva registrisse kandmise tingimuste ja korra kehtestamine. Eelnõu kohaselt saab registri segmenti 4S2 kalalaeva kandmist taotleda pidevalt ning taotlused rahuldatakse jooksvalt Veterinaar- ja Toiduametile nõuetekohaste taotluste esitamise järjekorras juhul, kui selleks on piisavas koguses täiendavat vaba püügivõimsust.

Võrreldes kehtiva määrusega asendatakse §-s 1 „kalalaevade riiklik register“ „kutselise kalapüügi registriga“. Muudatus tuleneb KPS-i muudatustest, mille kohaselt nimetati kalalaevade riiklik register ümber kutselise kalapüügi registriks. Lisaks asendatakse §-s 1 viide Vabariigi Valitsuse 12. novembri 2015. a määruse nr 117 asjakohasele sättele viitega uuele, 1. detsembril 2017. aastal jõustunud maaeluministri 28. novembri 2017. a määruse nr 79 „Kalalaevastiku segmendid ja nende tunnused, kalalaevastiku segmenti kantavale kalalaevale esitatavad nõuded ning kalalaevastiku segmenti lisamise võimalus“ lisale. Viide KPS-i § 35 lõigetele 5 ja 6 asendatakse viitega KPS-i § 35³ lõikele 2, kuna nimetatud sätte asukoht KPS-is on muutunud.

Eelnõu § 1 lõikega 2 sätestatakse, et määruse reguleerimisalasse kuulub ka registri segmendis 4S2 oleva kalalaeva püügivõimsuse suurendamine täiendava vaba püügivõimsuse arvel. Registri segmenti 4S2 kantud kalalaeva püügivõimsuse suurendamise suhtes kohaldatakse kalalaeva registrisse kandmise nõuetega samu nõudeid. Muudatus on vajalik, kuna registri segmendis 4S2 on seisuga 30.01.2018. a 150 kalalaeva, mille mootorivõimsus on registri andmetel 0 kilovatti. Paljudel juhtudel on nende kalalaevade mootorivõimsus 0 kilovatti põhjusel, et isikul endal ja ka registri segmendis 4S2 puudub vaba püügivõimsus, et kalalaeva saaks registrisse kanda mootorivõimsusega. Juhul kui peaks tekkima piisavas koguses KPS-i § 35³ lõikes 1 nimetatud vaba püügivõimsust, mille registri vastutav töötleja otsustab määrata kasutamiseks segmendis 4S2, saab ka isik, kelle kalalaev on registrisse kantud mootorivõimsusega 0 kilovatti, soovi korral suurendada ühe sellise kalalaeva mootorivõimsust kuni 15 kilovattini tingimusel, et nimetatud isik ei oma ega valda juba samas registri segmendis mootoriga kalalaeva. Samuti võib esineda juhtumeid, kus kalalaev on üle mõõdistatud või ümber ehitatud ning sellega seoses on kalalaeva kogumahutavus suurenenud. Ka sellisel juhul, kui isikul endal vaba püügivõimsust kogumahutavuse osas piisavas mahus ei ole, tuleks isikul lubada taotleda kogumahutavuse suurendamist vaba püügivõimsuse arvel. Selline võimalus on vajalik ka laeval olevate isikute turvalisuse suurendamiseks läbi laeva mereohutuse tõstmise.

Eelnõu §-s 2 sätestatakse nõuded taotleja ja taotluse kohta.

Lõikes 1 sätestatakse, kes saavad määruse alusel vaba püügivõimsuse arvel kalalaeva registri segmenti 4S2 kandmist taotleda. Kuna määrus kehtestatakse üksnes kalalaeva registri segmenti 4S2 kandmise kohta, siis on vajalik piirata taotlejate hulka, sätestades, et kalalaeva registrisse kandmist võivad taotleda merel kaluri kalapüügiloa alusel püüdvad isikud.

Lõikes 2 on sätestatud lisaks lõikes 1 sätestatud nõudele, et taotleja peab olema taotluses märgitud kalalaeva omanik või valdaja.

Lõikes 3 sätestatakse, et taotlejal ei või enne taotluse esitamist olla juba kalalaevaregistri segmendis 4S2 kalalaeva, mille omanik või valdaja ta on. Nimetatud piirang on vajalik selleks, et võimaldada vaba püügivõimsuse arvel kanda kalalaeva registri segmenti 4S2 eelkõige nendel isikutel, kellel ei ole registris ühtegi kalalaeva või kellel on registrisse kantud ainult sõudepaat. Erandiks ongi olukord, kus taotleja

registri segmenti 4S2 kantud kalalaevade peamasina võimsused on registri andmete kohaselt 0 kilovatti. Teiseks erandiks on olukord, kui taotleja taotleb kalalaeva registrisse kandmist ainult vaba püügivõimsuse kogumahutavuse osa arvel. Viimati nimetatud juhul võib taotleda mitme kalalaeva kandmist registri segmenti 4S2 seniks, kuni segmendis 4S2 on piisavas koguses täiendavat vaba püügivõimsust kogumahutavuse osas.

Lõikega 4 piiratakse ühe taotleja kohta vaba püügivõimsuse arvel registri segmenti 4S2 kantavate kalalaevade arvu. Nimetatud piirang kehtib ainult juhul, kui taotletakse kalalaeva registrisse kandmist vaba püügivõimsuse peamasina võimsuse osa arvel.

Lõikes 5 kehtestatakse vaba püügivõimsuse taotlemise lisapiirang. Kui taotleja omab registri segmenti 4S2 kalalaeva lisamise õigust, võib ta taotleda kalalaeva registrisse kandmist täiendava vaba püügivõimsuse arvel üksnes osas, mis kalalaeva lisamise õigust arvestades jääb puudu kalalaeva registrisse kandmiseks. Seega juhul, kui isikul on KPS-i § 35 lõikes 3 sätestatud õigus lisada kalalaev registri segmenti 4S2, arvestatakse see püügivõimsus, mille arvel on isikul kalalaeva segmenti lisamise õigus, eelnõu kohaselt taotletavast püügivõimsusest maha ning taotluse rahuldamise korral kantakse taotluses märgitud kalalaev registrisse taotlejale kuuluva vaba püügivõimsuse arvel ja puudujääv püügivõimsus kaetakse vaba püügivõimsuse arvel. Tulenevalt eelnõu § 3 lõike 1 punktist 4 ei saa aga laeva peamasina võimsus olla suurem kui 15,0 kilovatti.

Eelnõu §-s 3 sätestatakse nõuded kalalaeva kohta, mille kandmist registri segmenti 4S2 taotletakse.

Lõikes 1 on loetletud nõuded, millele peab vastama kalalaev, mille kandmist segmenti 4S2 taotletakse. Võrreldes kehtiva määrusega on lõike 1 punktist 4 välja jäetud tekstiosa „liiklusregistri andmete kohaselt”. Seega ei ole eelnõu kohaselt enam piirangut kui suur mootorivõimsus võib laeval liiklusregistri andmetel olla. Taotluse võib esitada ka laeva kohta, mille mootorivõimsuseks on liiklusregistris märgitud rohkem kui 15,0 kW tingimusel, et sellisel juhul kasutatakse laeval kuni 15,0 kW võimsusega mootorit ning seega ka taotletakse laevale kuni 15,0 kW mootorivõimsust.

Lõikes 2 on kehtestatud erand lõike 1 punktis 4 sätestatud peamasina võimsuse piirangust. Suurema kui 15,0 kW mootorivõimsusega kalalaeva kandmine registri segmenti 4S2 on lubatud juhul, kui taotleja omab kalalaeva registri segmenti 4S2 kandmiseks vajaminevat vaba püügivõimsust peamasina võimsuse osas.

Võrreldes kehtiva määrusega asendatakse § 3 lõike 1 punktis 3 viide nõukogu määrusele (EMÜ) nr 2930/86, kalalaevade omaduste määramise kohta viitega Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 2017/1130, kalalaevade omaduste määramise kohta. Muudatus on vajalik, sest nõukogu määrus (EMÜ) nr 2930/86 on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2017/1130 artikliga 8 kehtetuks tunnistatud.

Eelnõu §-s 4 sätestatakse taotluse esitamise kord. Eelnõu kohaselt saab taotlusi esitada jooksvalt ning taotlused rahuldatakse vaba püügivõimsuse olemasolu korral nõuetekohaste taotluste laekumise järjekorras.

Võrreldes kehtiva määrusega asendatakse §-s 4 sõna „Maaeluministeerium” sõnadega „Veterinaar- ja Toiduamet”. Muudatuse vajadus tuleneb KPS-i muudatusest, millega sätestati teatud Maaeluministeeriumi ülesannete, sealhulgas kalalaevade registrisse kandmise taotluste menetlemise üleviimine Veterinaar- ja Toiduametisse. Lisaks asendatakse § 4 punktides 1 ja 2 viited 28. detsembri 2017. a määruse nr 93 „Kutselise kalapüügi registri põhimäärus” sätetele. Eelnõu § 4 punktis 3 asendatakse ka viide nõukogu määrusele (EMÜ) nr 2930/86, kalalaevade omaduste määramise kohta

viitega Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 2017/1130, kalalaevade omaduste määramise kohta. Punktis 3 on tehtud erand nendele taotlejatele, kes taotlevad juba registrisse kantud kalalaeva peamasina võimsuse suurendamist vaba püügivõimsuse arvel. Nimetatud taotlejad ei pea enam esitama dokumenti, millelt nähtub kalalaeva kogumahutavus, sest selline dokument on laeva registrisse kandmisel juba esitatud.

Eelnõu §-s 5 sätestatakse taotluste läbivaatamise kord. Kuna eelnõu kohaselt menetletakse taotlusi jooksvalt, ei erine taotluste menetlus ka oluliselt taotluste tavalisest menetlusest.

Võrreldes kehtiva määrusega asendatakse §-s 5 läbivalt sõna „Maaeluministeerium” sõnadega „Veterinaar- ja Toiduamet”. Samuti asendatakse § 5 lõikes 1 viide kehtivale 28. detsembri 2017. a määrusele nr 93 „Kutselise kalapüügi registri põhimäärus”. Lõikes 4 sätestatud otsuse tegemise aeg on viidud kooskõlla maaeluministri 28. detsembri 2017. a määruse nr 93 „Kutselise kalapüügi registri põhimäärus” § 9 lõikega 9, mille kohaselt teeb Veterinaar- ja Toiduamet otsuse 30 päeva jooksul.

Eelnõu §-s 6 sätestatakse, et maaeluministri 31. jaanuari 2017. a määrus nr 12 „Vaba püügivõimsuse arvelt kalalaeva segmenti 4S2 kandmise tingimused ja kord” tunnistatakse kehtetuks.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu vastab Euroopa Liidu õigusele. Asjakohased eelnõu sätted on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1380/2013, ühise kalanduspoliitika kohta, millega muudetakse nõukogu määruseid (EÜ) nr 1954/2003 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2371/2002 ja (EÜ) nr 639/2004 ning nõukogu otsus 2004/585/EÜ (ELT L 354, 28.12.2013, lk 22—61), ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 2017/1130, kalalaevade omaduste määramise kohta (ELT L 169, 30.06.2017, lk 1–7) kehtestatud.

4. Määruse mõjud

Määrus viiakse kooskõlla 1. detsembrist 2017. a jõustunud KPS-iga ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 2017/1130, kalalaevade omaduste määramise kohta.

Eelnõuga antakse kutselistele kaluritele võimalus juba registri segmendis 4S2 oleva kalalaeva püügivõimsuse suurendamiseks täiendava vaba püügivõimsuse arvel. Muudatus on vajalik, kuna registri segmendis 4S2 on seisuga 30.01.2018. a 150 kalalaeva, mille mootorivõimsused on registri andmetel 0 kilovatti. Paljudel juhtudel on nende kalalaevade mootorivõimsus 0 kilovatti põhjusel, et isikul endal ja ka registri segmendis 4S2 puudub vaba püügivõimsus, et kalalaeva saaks registrisse kanda mootorivõimsusega. Juhul kui peaks tekkima piisavas koguses KPS-i § 35³ lõikes 1 nimetatud vaba püügivõimsust, mille registri vastutav töötaja otsustab määrata kasutamiseks segmendis 4S2, saab ka isik, kelle kalalaev on registrisse kantud mootorivõimsusega 0 kilovatti, soovi korral suurendada ühe sellise kalalaeva mootorivõimsust kuni 15 kilovattini.

Samuti võib esineda juhtumeid, kus kalalaev on üle mõõdistatud või ümber ehitatud ning sellega seoses on kalalaeva kogumahutavus või peamasina mootorivõimsus

suurenenud. Registris oleva laeva püügivõimsuse suurendamise võimaldamine aitab kaasa sellele, et registris olevate kalalaevade andmed vastavad tegelikkusele ning see aitab suurendada ka mereohutust.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse jõustumisega ei kaasne lisakulusid riigieelarvest.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks Keskkonnaministeeriumile ja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile õigusaktide eelnõude elektroonilise kooskõlastamise infosüsteemi EIS kaudu. Määruse eelnõu esitati arvamuse andmiseks ka Veterinaar- ja Toiduametile, kes esitas eelnõu kohta omapoolsed ettepanekud. Keskkonnaministeerium kooskõlastas määruse eelnõu märkusega ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ei ole Vabariigi Valitsuse 13. jaanuari 2011. a määruse nr 10 „Vabariigi Valitsuse reglement” § 7 lõike 4 kohaselt ettenähtud tähtjaks eelnõude infosüsteemi EIS kandnud kirja eelnõu heakskiitmise või eelnõuga põhjendamatult nõustumata jätmise kohta ning ei ole taotlenud tähtaja pikendamist ega teatanud sellest ning seetõttu loetakse eelnõu nende poolt heakskiidetuks. Märkustega arvestamine või mitteamestamine on põhjendatud seletuskirja lisa toodud tabelis.

(allkirjastatud digitaalselt)

Illar Lemetti

Kantsler